

ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛОНТЕРІВ ПРОБАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ ПРОБАЦІЇ

Давиденко В. Л.

кандидат юридичних наук, доцент,

*доцент кафедри кримінального права та кримінології факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Важливою ланкою у здійсненні пробації в Україні є діяльність волонтерів пробації, яка здійснюється відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність» з урахуванням особливостей, визначених Кримінально-виконавчим кодексом України, Законом України «Про пробацію» та нормативно-правовими актами, що регулюють організацію пробації.

Волонтери пробації сприяють уповноваженому органу з питань пробації у здійсненні нагляду за суб'єктами пробації та проведенні з ними соціально-виховної роботи. Діяльність волонтерів пробації здійснюється за напрямками:

– сприяння уповноваженим органам з питань пробації у здійсненні наглядових заходів за місцем роботи та навчання суб'єктів пробації;

– участь у проведенні соціально-виховної роботи із суб'єктами пробації;

– участь у складанні та реалізації індивідуальних планів роботи із суб'єктами пробації;

– участь у проведенні індивідуально-профілактичної роботи із суб'єктами пробації;

– надання консультативної, психологічної та інших видів допомоги суб'єктам пробації;

– сприяння у працевлаштуванні суб'єктів пробації, залученні їх до навчання, виховних заходів та соціально корисної діяльності;

– сприяння у реалізації пробаційних програм стосовно суб'єктів пробації, звільнених від відбування покарання з випробуванням;

– участь у реалізації інших заходів, спрямованих на виправлення суб'єктів пробації та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень [1].

В усіх філіях «Центрів пробації» постійне відбувається активне залучення громадян до волонтерської діяльності. Волонтером пробації може бути фізична особа, яка досягла вісімнадцятирічного віку і яка уповноважена органом пробації та волонтерською організацією на

виконання окремих завдань, пов'язаних із пробацією, на добровільній та безоплатній основі [2].

До волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією, не залучаються особи, які мають не погашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість, а також особи, які раніше були виключені уповноваженим органом з питань пробації зі складу волонтерів пробації через допущення дій і вчинків, які негативно вплинули на репутацію волонтера пробації, уповноваженого органу з питань пробації, порушили права суб'єктів пробації.

Залучення особи до волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією, здійснюється за письмовою заявою цієї особи після проходження співбесіди з працівником уповноваженого органу з питань пробації та заповнення анкети волонтера пробації.

Під час співбесіди працівником уповноваженого органу з питань пробації з'ясовуються здатність особи до волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією, її мотивація, досвід роботи, освіта та інші відомості, що характеризують кандидата у волонтери пробації.

Кандидату у волонтери пробації уповноваженим органом з питань пробації може бути встановлений випробувальний строк до трьох місяців, під час якого вивчаються його моральні та ділові якості.

Уповноважений орган з питань пробації укладає з волонтером пробації, який бере участь у здійсненні нагляду за суб'єктами пробації та проведенні з ними соціально-виховної роботи, договір про провадження волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією. Договір укладається в письмовій формі та має містити: опис волонтерської діяльності (завдання); період провадження волонтерської діяльності; права та обов'язки сторін; відповідальність за заподіяння збитків; умови розірвання договору.

Станом на 01.07.2021 р. 80 % уповноважених органів з питань пробації уклали 991 договір про співробітництво з 934 волонтерами (6 % волонтерів співпрацюють з 2 та більше уповноваженими органами з питань пробації), які залучаються до певних напрямів роботи із суб'єктами пробації.

З початку року кількість волонтерів збільшилась на 6 %, а кількість уповноважених органів з питань пробації, що підписали договори з громадянами про провадження волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією, збільшилась на 5 %, що свідчить про активізацію уповноважених органів з питань пробації щодо розвитку волонтерської мережі з огляду на ефективність підтримки в роботі, яку надають волонтери.

Найбільше волонтерів долучаються до таких напрямів роботи, як: соціально-виховна та індивідуально-профілактична робота (2450 захо-

дів), надання консультативної/психологічної (548 заходів) та інших видів допомоги (працевлаштування, освіта тощо). Усього за цей період волонтерами проведено 3733 заходи, якими охоплено 8509 суб'єктів пробації [3].

На виконання пункту 2 частини III Положення про організацію діяльності волонтерів пробації, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 17.01.2017 № 98/5, та Перспективного плану розвитку волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією, на період 2020–2023 роки розроблено проєкт тренінгової програми первинної підготовки та інтеграції волонтерів пробації, яка має на меті забезпечувати підготовку громадських активістів та волонтерів пробації, які не мають значного досвіду волонтерства, для провадження волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією.

Злагоджені спільні дії персоналу органу пробації та волонтерів пробації сприяють досягненню мети пробації, що визначається у забезпеченні безпеки суспільства шляхом виправлення засуджених, запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинувачених, з метою прийняття судом рішення про міру їхньої відповідальності.

Література:

1. Наказ Міністерства юстиції України від 17.01.2017 р. № 98/5. «Положення про організацію діяльності волонтерів пробації» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0065-17#Text>.

2. Закон України «Про пробацію» від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text>.

3. Огляд результатів діяльності Державної Установи «Центр пробації» за 1 півріччя 2021 року. URL: https://docs.google.com/document/d/1JsW_wq6PSLQea_X33R4iur-AeFXU0hP9/edit?fbclid=IwAR0IGPxVhM4WQEN6RvouFC13xcpLrPHPZDjLWIApvyaatLpqTisJtom7hZ8.